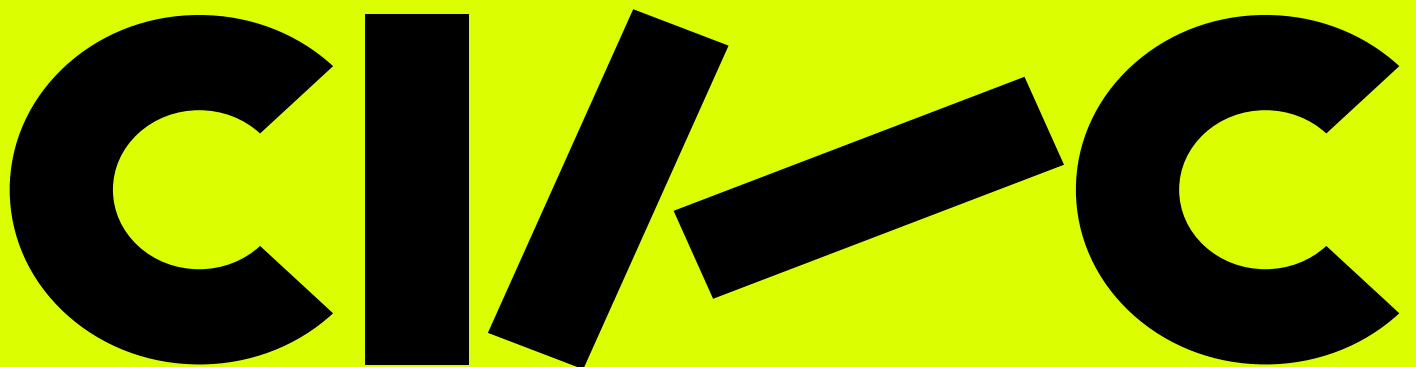

IX Labs - Q&A II

AL 3.1 - Ecosysteem & Faciliteiten

v1.1 – 17 november 2025

Inhoud

1.	Nationale Infrastructuur IX Labs	4
1.1	Aanleiding CIIIC	4
	De derde digitale golf is immersief!	4
	Dat lukt als we samenwerken, ook internationaal	4
1.2	CIIIC's missie en de IX Labs	4
1.3	Actielijn 3.1 Netwerk van IX Labs.....	5
1.4	Doel van call.....	6
2.	De Opgave.....	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Doelstelling: een landelijk netwerk van IX Labs	8
2.3	Scope van de vraag aan IX Labs	9
	2.3.1 Definitie IX Labs.....	10
	2.3.2 Doelgroep en behoeften regionale IX Labs	11
	2.3.3 Beschrijving van faciliteiten en functies in de context van een IX Lab.....	12
	2.3.4 Samenwerking tussen IX Labs en ontwikkeling tot een landelijk netwerk.....	13
	2.3.5 Ontwikkelrichting IX Labs; link met Actielijn 3.2 en Actielijn 3.3	14
3.0	Voorwaarden en Financiën	17
	3.1 Beschikbare middelen voor Actielijn 3.1.....	17
	3.2 Voorwaarden	17
	3.2 Subsidie.....	19
4.0	Het Proces.....	21
	4.1 Het te doorlopen proces voor deelnemers	21
5.	Planning.....	28
	5.1 Indicatieve tijdslijn en acties voor deelnemende organisaties:.....	28
	Bijlage 1 Beoordelingscriteria Inhoudelijk Voorstel	29
	B1.1 Beoordelingscriteria en weging	29
	B1.2 Het beoordelen van de voorstellen.....	30
	B1.3 Sub-criteria en Score definities	30
	B1.4 Het bepalen van de scores en punten	32
	B1.5 Het ranken van voorstellen	33
	Bijlage 2 Begrippenlijst CIIIC	34
	B2.1 AL3.1 aanvraagproces.....	34
	B2.2 IX en het Ecosysteem.....	34
	B2.3 Structuur en Governance CIIIC	34

B2.4 Programma Organisatie en Rollen	35
B2.5 Financiering en Beleid	35
B2.6 Projectstructuur en Sturing	36

Versiebeheer:

Naam	Publicatiedatum	Aanpassing
Definitieve versie	15 oktober 2025	
Bijgestelde definitieve versie	17 november 2025	Andere formulering eigen inbreng (publieke middelen)

1. Nationale Infrastructuur IX Labs

1.1 Aanleiding CIIC

De digitale wereld staat op een kantelpunt. Die leidt tot ingrijpende veranderingen, die zoals bij veel andere transitie niet vanzelf worden opgepakt en geïntegreerd in ons dagelijks leven. Immersive Experiences zijn de drager van de transitie en helpen de gebruiker in professionele en persoonlijke situaties die transitie te snappen, te ervaren, te accepteren en te adopteren. Een Immersive Experience (IX) stelt ons zintuiglijk bloot aan en verplaatst ons mentaal in een alternatieve, digitaal ge(re)construeerde realiteit. We zien, horen en voelen deze alternatieve realiteit vol overtuiging en maken er deel van uit. We vliegen door de Grand Canyon, zien de projecties van ontsnappingsroutes in ons gezichtsveld terwijl we door een gang lopen en verkennen een virtuele versie van het nog ongebouwde huis.

De derde digitale golf is immersief!

Om Nederland een leidende positie te geven in deze internationale ontwikkeling, heeft het Ministerie van OCW het grootste innovatieprogramma ooit op dit gebied gelanceerd: de Creative Industries Immersive Impact Coalition, oftewel CIIC. Met een investering van 200 miljoen euro en de expertise van toonaangevende organisaties uit onderzoek, bedrijfsleven en overheid bouwen we mee aan de toekomst van immersieve ervaringen. Een toekomst waarin we innovatie combineren met belangrijke publieke waarden als privacy, toegankelijkheid en digitale inclusie.

Dat lukt als we samenwerken, ook internationaal

Voor het opbouwen van IX-competenties in Nederland is ervaringskennis van het grootste belang. Het ontbreekt op dit moment, buiten het games-domein, aan praktische eerstehands ervaring bij het opzetten, realiseren en toepassen van IX op schaal. Dit is een vicieuze cirkel: door gebrek aan ervaring verdwijnen naar het buitenland waar wél ervaring is, of men grijpt terug op de inzet van traditionele media.

Opdrachtgevers (zoals maakindustrie, omroepen en overheden) worden daarmee niet gestimuleerd en overtuigd van de mogelijkheden, en zijn terughoudend vanwege onduidelijke risico's en business cases. Investerings voor opschaling (per case of door fondsen) komen daardoor onvoldoende los.

Doelstelling is om in 2030 in Nederland een samenhangend ecosysteem te hebben met capaciteit om complexe en grootschalige Immersive Content-projecten te realiseren voor binnen- en buitenlandse opdrachtgevers.

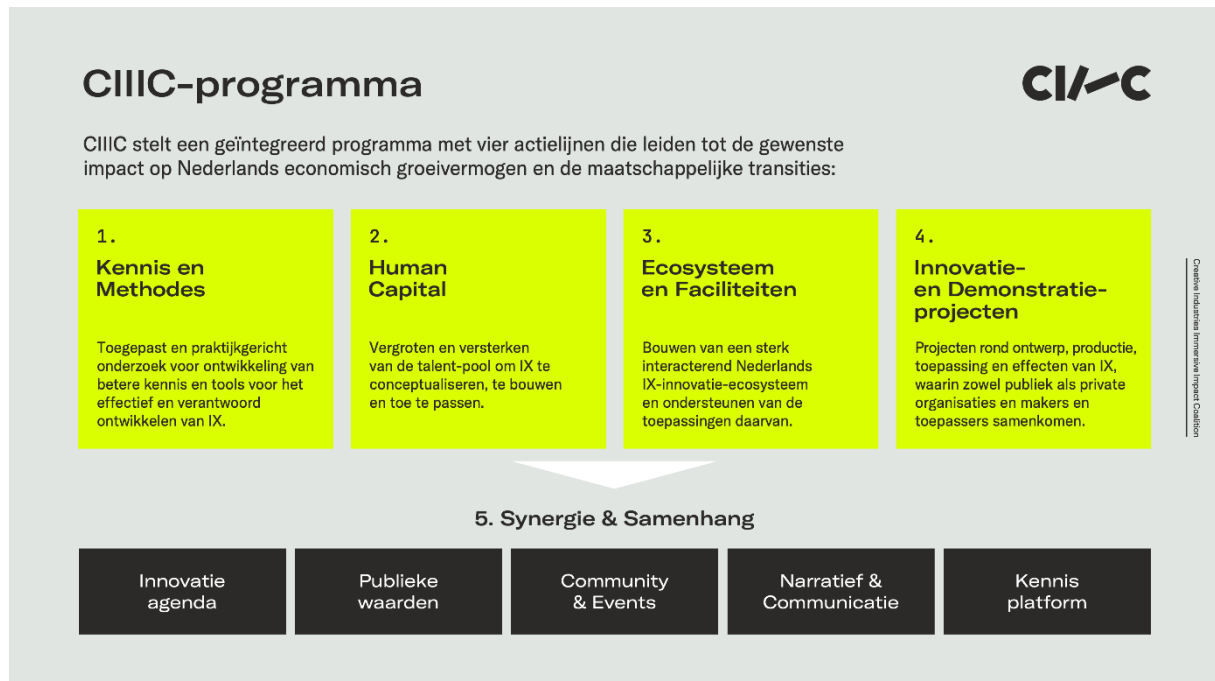
1.2 CIIC's missie en de IX Labs

Het is CIIC's missie om als open programma de Nederlandse Immersive Experiences (IX) industrie de komende vier jaar te versterken en (internationaal) op de kaart te zetten, en zowel economische als maatschappelijke impact te maken¹.

¹ <https://www.ciic.nl/over-ciic/wat-doet-ciic>

Met toegang tot state-of-the-art onderzoeksfaciliteiten bieden we gerichte ondersteuning via concrete actielijnen: van onderzoek en ontwikkeling tot marktintroductie en opschaling. De challenge-programma's in het CIIC-programma verbinden faciliteiten met launching customers.

De vijf actielijnen in het CIIC-programma leiden tot de gewenste impact.

1.3 Actielijn 3.1 Netwerk van IX Labs

In Actielijn 3.1 worden vijf Immersive Experience (IX) Labs gezocht die een digitaal verbonden landelijk netwerk van faciliteiten gaan vormen. Deze IX Labs worden gebruikt door uiteenlopende partijen voor de ontwikkeling van nieuwe immersieve ervaringen. Deze vijf IX Labs vormen de basis van de landelijke infrastructuur van IX Labs. In een ander deel van het programma (Actielijn 3.3) worden aan deze basis nog nieuwe thematische labs toegevoegd.

IX Labs zijn hubs voor innovatie, onderzoek en realisatie, op bestaande, fysieke locaties. Deze labs zijn bedoeld om de ontwikkeling van immersieve toepassingen mogelijk te maken en om producties te ondersteunen. De nadruk ligt op het creëren van nieuwe faciliteiten en voorzieningen en samenwerking tussen de labs onderling – met als doel een landelijk netwerk met gedeelde state-of-the-art faciliteiten te realiseren dat in dienst staat van de hele IX-community. De IX Labs worden ondersteund zodat ze na afloop van het programma duurzaam blijven voortbestaan met diensten en faciliteiten voor de IX Community.

In latere fases van het CIIC-programma komen meer oproepen voor calls waarin thematische IX Labs worden gezocht (actielijn 3.3) of waarin onderzoeksvragen kunnen worden beantwoord (actielijn 3.2).

Leeswijzer

Dit document schetst als eerste het kader en de visie voor het opzetten van een landelijke infrastructuur van IX Labs binnen het CIIC-programma. Dit document beschrijft de functies en faciliteiten van IX Labs, inclusief hun rollen in onderzoek, onderwijs, innovatie en publieke betrokkenheid. Het identificeert ook de doelgroep voor deze labs, waaronder industrie, creatieve makers, overheidsinstanties, onderzoekers, docenten, studenten. Daarnaast benadrukt het document het belang van samenwerking tussen IX Labs, zowel regionaal als internationaal, om kennisuitwisseling en innovatie te bevorderen.

Dit document beschrijft daarnaast het te doorlopen proces en voorwaarden voor aanmelding, selectie en toelating tot een consortium dat een aanvraag voor middelen in gaat dienen onder leiding van penvoerder TNO. Op basis van deze informatie kunt u zien of dit onderdeel van het CIIC-programma uw initiatief kan ondersteunen en kunt u controleren of u aan de gestelde voorwaarden kunt voldoen. Op basis van deze informatie kunt u zich aanmelden voor het selectieproces.

In de beschrijving van de te doorlopen stappen vindt u belangrijke data van bijeenkomsten en/of overleg momenten en periodes waarin acties uitgevoerd moeten worden ter voorbereiding van de aanvraag en de te ontwikkelen voorstellen.

In de Annex van dit document vindt u een verklarende woordenlijst.

1.4 Doel van call

Het doel van deze call is om geïnteresseerde partijen te vinden met wie een landelijke infrastructuur van IX Labs gerealiseerd kan worden.

U leest hoe u zich kunt aanmelden en wat er van u wordt verwacht om toegelaten te worden tot een consortium. Dit consortium formuleert, op basis van de plannen van de verschillende deelnemers, één gezamenlijk voorstel voor de vorming van een landelijk netwerk van IX Labs.

IX Labs, als onderdeel van dit consortium, worden ondersteund bij het doen van investeringen en bij de exploitatie van faciliteiten en voorzieningen. Het netwerk van IX Labs heeft als doel om de IX community te ondersteunen bij het maken van IX producties, onderzoek en experimenten.

Het gezamenlijk voorstel wordt ingediend bij het Ministerie van OCW. Met het indienen wordt het proces gestart om een maatwerkbeschikking en een subsidiebijdrage aan de deelnemers van het consortium te verstrekken.

Deze call is vormgegeven volgens een open procedure, waarin de spelregels worden vastgelegd in deze leidraad. Vanwege de procedure en de mogelijke belangstelling van partijen, willen we duidelijkheid bieden over een faire, transparante procesgang, zodat voor alle partijen duidelijk is wat de eisen zijn om deel te kunnen nemen als organisatie, hoe wordt omgegaan indien meer partijen zich melden dan kan worden toegestaan en wat de rol van TNO is in dit proces.

In de voorbereiding op deze call is een vooraankondiging gepubliceerd (9 juli 2025) waarin in grote lijnen het doel, de voorwaarden, de procesgang en tijdlijnen zijn gepubliceerd. Op 1 september is een digitale consultatiebijeenkomst georganiseerd en tot 15 september 2025

kon feedback worden gegeven. De call zoals deze nu is gepubliceerd heeft van deze feedback geprofiteerd. Informatie hierover is te vinden op de website van CIIC (www.ciiic.nl).

Het Nationaal Groeifonds-programma CIIC wordt gefinancierd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. TNO is verantwoordelijk voor Actielijn 3.1 en 3.2.

2. De Opgave

2.1 Inleiding

Binnen het Nationaal Groeifonds CIIC Actielijn AL3.1 wil het CIIC-programma een landelijk netwerk van Immersive Experience (IX) labs ontwikkelen die worden gebruikt voor experimenten en de ontwikkeling van nieuwe immersive experiences. IX Labs dienen aan te sluiten op de huidige en toekomstige behoefte van de (nationale en regionale) CIIC gemeenschap. Door de creatie van een landelijk netwerk van IX Labs zal het ecosysteem worden gestimuleerd waarmee een gunstig klimaat voor de ontwikkeling voor IX-innovaties zal worden gecreëerd. Ze kunnen daarnaast ook beschikbaar zijn voor onderzoek, onderwijs en training.

Binnen het CIIC-programma worden in Actielijn 3 gefaseerd twee typen IX Labs gerealiseerd en gecoördineerd:

- Regionale IX Labs: grootschalige, breed uitgeruste faciliteiten met een centrale rol in het ecosysteem. Zij vormen het fundament van de IX-infrastructuur en faciliteren multidisciplinair gebruik ten behoeve van producties, maatschappelijke toepassingen, experiment en onderzoeken. Deze labs worden in twee fases ingericht binnen AL3.1, onder regie van TNO.
- Thematisch gespecialiseerde IX Labs: kleinere, aanvullend ingerichte faciliteiten met een focus op specifieke domeinen. Deze labs worden in de tweede fase (2028-2029) gerealiseerd binnen AL3.3, via een open uitvraag door NWO/Regieorgaan SIA.

De huidige uitvraag betreft actielijn AL3.1. In deze fase is ruimte voor subsidiëring van vijf regionale IX Labs (totale periode 2025–2029), die een basis vormen onder het CIIC-netwerk.

Zij dragen zorg voor:

- het faciliteren van toepassingen en experimenten in lijn met de innovatieagenda van CIIC;
- het fungeren als landingsplaats voor andere actielijnen in het CIIC-programma;
- het fungeren als centraal coördinatiepunt voor samenwerking en coördinatie van faciliteiten;
- het waarborgen van open toegang en samenwerking met toekomstige thematische labs.

Deze uitvraag betreft Fase 1 (periode 2026-2027). Het is de intentie om, na het omzetten van de voorwaardelijke toekenning voor Fase 2 door het NGF, ook met deze geselecteerde partijen Fase 2 uit te voeren (periode 2028-2029). Aan partijen wordt gevraagd om met voorstellen voor Fase 1 en Fase 2 te komen.

Na afloop van het CIIC-programma is het de verwachting dat het netwerk van IX Labs (met alle faciliteiten) duurzaam beschikbaar blijft voor de IX community.

2.2 Doelstelling: een landelijk netwerk van IX Labs

Binnen het Nationaal Groeifondsprogramma CIIC wordt in Actielijn 3.1 eerst een nationale infrastructuur van IX Labs gerealiseerd als basis. Actielijn 3.3 waarin thematische IX Labs worden gefinancierd, moeten worden aangesloten op deze nationale infrastructuur².

² thematisch gespecialiseerde IX Labs zullen in een afzonderlijk, toekomstig te starten traject (Actielijn 3.3) worden gerealiseerd via een open uitvraag

Deelnemende labs kunnen binnen het Nationaal Groeifonds programma CIIC subsidie krijgen voor het investeren in en verbinden van de faciliteiten in hun IX Lab tot een nationaal netwerk van IX Labs.

TNO coördineert deze doelstelling en gaat als penvoerder een netwerk opbouwen door een samenwerkingsovereenkomst te sluiten met meerdere partijen:

- 1) als alleenstaande partijen en/of,
- 2) meerdere partijen die als samenwerkingsverband inschrijven als één IX Lab.

Door middel van het hierna beschreven proces wil TNO partijen uitnodigen tot toetreding tot een samenwerkingsovereenkomst voor de vorming van een netwerk van IX Labs. Voor het uitvoeren van activiteiten binnen de samenwerkingsovereenkomst vragen partijen een bijdrage in de kosten bij het Ministerie van OCW³.

De samenwerkingsovereenkomst heeft als doel om een landelijk netwerk van IX Labs te maken en te laten functioneren.

2.3 Scope van de vraag aan IX Labs

Immersive Experience (IX) labs vormen straks een digitaal verbonden landelijk netwerk van faciliteiten die kunnen worden gebruikt voor de ontwikkeling van nieuwe immersive experiences. Ze kunnen ook beschikbaar zijn voor onderzoek, onderwijs en training. IX Labs dienen te voldoen aan de behoefte van nationale en regionale CIIC deelnemers.

We schetsen de visie en het raamwerk voor IX Labs, met de nadruk op de technische infrastructuur die nodig is om onderzoek en experimenten te ondersteunen voor bedrijven en onderwijsinstellingen. We geven een definitie van IX Labs, identificeren de functies en benodigde faciliteiten in een IX Lab, bepalen de doelgroepen en hun behoeftes, en geven vorm aan de samenwerking tussen labs.

IX Labs worden dankzij de samenwerking beter met elkaar verbonden, waardoor zij beter in staat zijn om synergie te creëren in een netwerk en faciliteiten voor de stakeholders van de IX community. Hiermee wordt de internationale zichtbaarheid van het Nederlandse ecosysteem voor immersive experiences duurzaam versterkt. Na afloop van het CIIC-programma dient het netwerk van IX Labs zelfstandig voort te bestaan.

Verbinding met overige CIIC Actielijnen

³ Welke kosten van partijen voor vergoeding in aanmerking komen vindt u in 3.0 e.v.

Binnen de andere actielijnen 1, 2, en 4 staat het uitvoeren van praktijkgericht-, exploratief-, contentgedreven-, of wetenschappelijk onderzoek, of de innovatie- en demonstratieprojecten of de verbinding met de Human Capital-agenda voor de IX-sector centraal. De IX Labs worden gezien als faciliterend en ondersteunend onderdeel om deze actielijnen tot een succes te maken.

De rol van andere Actielijnen in het CIIC-programma:

Onderstaand een overzicht van de actielijnen binnen het CIIC-programma tot eind 2029. Dit geeft voor de programmering in de IX Labs houvast gedurende het CIIC-programma.

Actielijn 1 – Kennis en Methodes

Deze actielijn omvat exploratief onderzoek (A), praktijkgericht en fundamenteel onderzoeksproject (B) en contentgedreven onderzoeksprojecten door makers, kunstenaars en onderzoekers (C - ADRIE). De calls binnen deze drie onderdelen van Actielijn 1 leiden tezamen tot 220 onderzoekstrajecten naar toepasbare kennis, methodieken en tools voor het efficiënt produceren en toepassen van kwalitatief hoogstaande en verantwoorde IX met bewuste effectiviteit.

Actielijn 2 – Human Capital

Deze actielijn bestaat uit learning communities (A), onderwijs/trainingsmodules (B) en opleidingsvouchers voor professionals (C). Dit resulteert in 12 learning communities, 30 trainingsmodules en -programma's met als doel 10.000 opgeleide professionals.

Actielijn 4 – Innovatie and Demonstratie

Binnen de Innovation Impact Challenges binnen Actielijn 4 worden innovatie- en demonstratieprojecten ontwikkeld. Dit levert 325 haalbaarheidsstudies en 163 ontwikkelde prototypes op waarmee makers de effectiviteit van IX bij toepassers, gebruikers en de Nederlandse bevolking voor verschillende use cases kunnen demonstreren en valideren.

Al deze programma's, onderzoeken, studies en communities kunnen naar verwachting gebruik maken van de IX Labs en faciliteiten die in deze call (Actielijn 3) worden ontwikkeld.

Bovenstaande actielijnen kunnen dus mogelijk de inkomsten gaan vormen voor de IX Labs die worden gerealiseerd.

2.3.1 Definitie IX Labs

Binnen de context van CIIC zijn IX Labs: gespecialiseerde (clusters van) faciliteiten die zijn ontworpen voor de ontwikkeling van immersieve toepassingen/producties en ter ondersteuning van onderzoek en experimenten, zoals virtual reality (VR), augmented reality (AR) en mixed reality (MR).

Daarbij kan immersieve technologie worden toegepast en wellicht aangepast. De primaire ontwikkeling van immersieve technologie zelf valt buiten de scope van CIIC en de IX Labs.

Deze labs hebben als doel om het mogelijk te maken om virtuele of mixed reality omgevingen te creëren waarin gebruikers op een interactieve en meeslepende manier met digitale content

kunnen omgaan. In IX Labs kunnen activiteiten en projecten worden ondersteund die vanuit CIIC Actielijnen 1, 2 en 4 worden vormgegeven en uitgevoerd.

Voorbeelden van IX Labs zijn o.a.:

- Het Immersive Lab aan de Zurich University of the Arts (ZHdK, dat zich richt op de integratie van geluid, beeld en interactie in een ruimtelijke vorm en een technisch geavanceerde infrastructuur voor artistieke en generatieve ideeën aanbiedt.
- Desdemona BV heeft een volledig immersie bewegingssimulator waarmee experimenten met besturing van vliegtuigen en motorvoertuigen door proefpersonen wordt uitgevoerd als onderdeel van een training, of ervaringen worden overgedragen aan toekomstige ruimtetoeristen.
- Binnen het Motion Capture and Virtual Reality Lab aan de Universiteit Utrecht is technologie beschikbaar voor experimenten met virtual humans voor bijv. sociaal interactieve ervaringen.
- Het Grinnell College Immersive Experiences Lab (GCIEL) heeft faciliteiten die ondersteunen bij meeslepende 360° storytelling, 3D-scanning en extended reality (XR) ervaringen.
- Het IMEX Lab aan Penn State [4] werkt samen met docenten uit verschillende disciplines om onderwijs en leren te verrijken door middel van VR, AR en 360° video.

Daarnaast is zowel in België als in Nederland door defensie en politie gewerkt aan labs en ecosystemen rondom immersieve toepassingen en trainingen.

2.3.2 Doelgroep en behoeften regionale IX Labs

De primaire doelgroep voor faciliteiten in immersive experience labs omvat professionals die gebruik maken van faciliteiten en zijn afkomstig uit de industrie in sectoren zoals de creatieve industrie, entertainment, nieuws, cultuur, productie, gebouwde omgeving, en training en onderwijs. De ontwikkelaars van immersive experiences omvat bedrijven en agentschappen die immersive toepassingen en producties ontwikkelen, artiesten en indie studio's, grote bedrijven en MKB, studenten, kennisinstellingen, overheidsinstanties en culturele organisaties. Ook onderzoekers, docenten, studenten maken volop gebruik van IX Labs en zijn van belang voor de toestroom van nieuwe makers met de juiste vaardigheden voor de IX community.

De behoeften van de doelgroep ziet er op basis van een brede consultatie als volgt uit:

1. Professionals uit de industrie: professionals uit verschillende industrieën zoals de creatieve industrie, entertainment, nieuws, cultuur, productie, gebouwde omgeving en training en onderwijs. Ze hebben faciliteiten nodig voor het ontwikkelen en testen van nieuwe immersive toepassingen, het uitvoeren van gebruikersstudies en het samenwerken met andere industriepartners. Relatie met CIIC AL4.
2. Bedrijven, culturele organisaties en agentschappen: Bedrijven en agentschappen die immersive toepassingen en producties ontwikkelen en toegang nodig hebben tot faciliteiten voor testen, prototyping en validatie. Ze hebben samenwerkingsmogelijkheden en toegang tot geavanceerde technologieën nodig om hun aanbod te verbeteren met immersive technologie. Relatie met CIIC AL1 en AL4; en valorisatie van CIIC resultaten.

3. Artiesten en indie studio's: artiesten en onafhankelijke studio's die IX Labs gebruiken om immersive content te creëren en te tonen. Ze hebben toegang nodig tot geavanceerde technologieën, creatieve ruimtes en mogelijkheden voor samenwerking en netwerken. Relatie met CIIC AL1 en AL4.
4. Onderzoekers en innovators: academische onderzoekers en bedrijven die toegang nodig hebben tot geavanceerde faciliteiten voor het uitvoeren van experimenten en het ontwikkelen van nieuwe immersive toepassingen en producties. Ze hebben behoefte aan state-of-the-art apparatuur, samenwerkingsruimtes en mogelijkheden voor interdisciplinair onderzoek. Relatie met CIIC AL1.
5. Docenten en studenten: onderwijsinstellingen en studenten die IX Labs gebruiken voor leer- en trainingsdoeleinden. Ze hebben toegang nodig tot immersive technologieën voor hands-on ervaring, workshops en educatieve programma's. Relatie met CIIC AL2.
6. Overheidsinstanties: overheidsinstanties die hun aanbod willen verbeteren met immersive technologie. Ze hebben faciliteiten nodig voor publieke demonstraties, participatief onderzoek en gemeenschapsbetrokkenheid. Relatie met CIIC AL4.

Voorbeelden zijn onder andere: het Immersive Lab aan AP Hogeschool, dat zich richt op bedrijven, non-profitorganisaties, onderzoekers en studenten. Het Motion Capture and Virtual Reality Lab aan de Universiteit Utrecht streeft ernaar de volgende generatie toponderzoekers en studenten op dit gebied op te leiden. Het Interaction Lab aan de Universiteit Twente richt zich expliciet op studenten en onderzoekers door een ruimte te bieden voor interactie en discussie, en het bevorderen van nieuwe ideeën en samenwerkingen.

2.3.3 Beschrijving van faciliteiten en functies in de context van een IX Lab

Faciliteiten in een IX Lab kunnen diverse functies vervullen. Binnen de scope van CIIC voorzien we de volgende functies als randvoorwaardelijk (deze moeten dus ingevuld worden):

- 1) Innovatie en experimentatie: IX Labs ondersteunen innovatie en experimentatie door geavanceerde technologieën en faciliteiten te bieden voor het ontwikkelen en testen van nieuwe immersive toepassingen en ervaringen. Ze bieden middelen zoals VR-headsets, AR-apparaten, 360°-camera's, motion capture-systemen en high-performance computing resources. Relatie met CIIC AL4.)
- 2) Onderzoek en ontwikkeling: IX Labs dienen als ruimtes voor het uitvoeren van onderzoek naar en ontwikkeling van immersive toepassingen en producties, aanpassing en gebruik van immersive technologieën zoals virtual reality (VR), augmented reality (AR) en mixed reality (MR). Deze labs ondersteunen activiteiten zoals gebruikerstesten, contentcreatie en data-analyse. Relatie met CIIC AL1.
- 3) Onderwijs en training: IX Labs bieden faciliteiten voor onderwijs en training, en bieden kansen voor studenten, onderzoekers en professionals uit de industrie om te leren en te werken met immersive technologieën. Ze ondersteunen activiteiten zoals workshops, demonstraties en trainingssessies. Relatie met CIIC AL2.

Daarnaast kunnen IX Labs mogelijkwerwijs een ondersteunende rol spelen bij de volgende activiteiten:

4) Publieke participatie en onderzoek: IX Labs faciliteren publieke participatie en onderzoek door ruimtes te bieden voor gemeenschapsbetrokkenheid en publieke evenementen. Ze ondersteunen activiteiten zoals publieke demonstraties, participatief onderzoek en gemeenschapsworkshops.

5) Industriesamenwerking: IX Labs werken samen met industriële partners om nieuwe immersive technologieën en toepassingen te ontwikkelen en te testen. Ze bieden faciliteiten voor door de industrie geleid onderzoek en ontwikkelingsprojecten, en ondersteunen activiteiten zoals producttesten, prototyping en validatie.

6) Talentontwikkeling: IX Labs spelen een rol in talentontwikkeling door trainings- en onderwijsprogramma's aan te bieden voor studenten en professionals. Ze bieden kansen voor vaardigheidsontwikkeling in immersive technologieën, en ondersteunen activiteiten zoals stages, workshops en certificeringsprogramma's.

7) Bewustzijn creëren: IX Labs dienen als locaties voor het tonen van immersive toepassingen, om potentiële eindgebruikers bewust te maken van de mogelijkheden. Ze organiseren evenementen zoals hackathons, tentoonstellingen en conferenties om de nieuwste ontwikkelingen en innovaties in het veld te benadrukken.

8) Samenwerking en netwerken: IX Labs faciliteren samenwerking en netwerken tussen onderzoekers, docenten, studenten en professionals uit de industrie. Ze bieden ruimtes voor gezamenlijke projecten, workshops en regionale netwerken van labs. IX Labs omvatten co-working en kantoorruimtes, verbonden immersive vergaderruimtes, auditoria en ervaringsruimtes.

IX Labs fungeren als ruimtes voor onderzoek, ontwikkeling, onderwijs en training, en ondersteunen activiteiten zoals gebruikerstesten, contentcreatie en data-analyse. Ze zijn uitgerust met geavanceerde technologieën zoals VR-headsets, AR-apparaten, 360°-camera's, data, media -en motion capture-systemen en high-performance computing resources.

Verder is van belang dat IX Labs voorzien in logging/telemetrie- en monitoring-functionaliteit om resultaten onderling te kunnen vergelijken. IX Labs kunnen ook voorzien in content repository-functionaliteit, om ontwikkelde assets, content, modellen en toepassingen te kunnen delen, onder meer binnen het op te richten landelijke IX Lab-netwerk.

2.3.4 Samenwerking tussen IX Labs en ontwikkeling tot een landelijk netwerk

Door deze call willen we een consortium maken waarbinnen tenminste alle randvoorwaardelijke activiteiten uit paragraaf 2.3.3 in ieder IX Lab worden uitgevoerd. Daarnaast kunnen IX Labs dus ook andere ondersteunende functies invullen.

Het landelijk netwerk van vijf IX Labs moet middels samenwerking alle vijf overige functies en faciliteiten afdekken. Niet ieder IX Lab moet dus alle functies en activiteiten invullen.

Samenwerking tussen IX Labs kan plaatsvinden door middel van gedeelde (unieke) faciliteiten, gedeelde projecten/activiteiten, gezamenlijke workshops en regionale netwerken van labs. Het totale aanbod van de samenwerkende labs dient voor de IX community eenvoudig vindbaar en benaderbaar te zijn.

De samenwerkingen bevorderen de uitwisseling van kennis, middelen en best practices, en stimuleren innovatie en ontwikkeling op het gebied van immersive technologieën.

De aard, omvang en looptijd van de uit te voeren gezamenlijke activiteiten zijn vooraf niet geheel vast te leggen of te voorzien bij aanmelding en selectie voor deze call en worden tijdens het proces ingevuld.

Het proces (dat we beschrijven in hoofdstuk 4.0) voorziet in een dialoogfase met de mogelijkheid om individueel maar ook gezamenlijk te verkennen hoe we komen tot dit landelijk netwerk van IX Labs. Individuele of gezamenlijke voorstellen voor een IX Lab hoeven bij aanmelding niet definitief te zijn, maar moeten in het proces wel definitief gemaakt worden.

Hiertoe zullen we met partijen moeten afstemmen en/of selecteren op welke manier we komen tot een landelijk dekkend netwerk van activiteiten, faciliteiten en voorzieningen – inclusief een verdeling.

Afhankelijk van het aantal geselecteerde partijen vindt er dus een afstemmingsproces plaats om het best mogelijk voorstel te maken dat aansluit op de eigen prioriteiten van partijen en van het te vormen netwerk als geheel.

NB. Dit kan betekenen dat IX Labs met identieke faciliteiten of functies concurreren voor een plaats binnen een landelijk netwerk van IX Labs en er een selectie moet plaatsvinden.

2.3.5 Ontwikkelrichting IX Labs; link met Actielijn 3.2 en Actielijn 3.3

De IX Labs zijn onderdeel van het CIIC-programma en versterken het IX-ecosysteem vanuit facilitair perspectief. Zoals eerder aangegeven zijn er concrete verbindingen te maken met de andere actielijnen (Kennis en Onderzoek, Human Capital, Innovatie Impact Challenge en wordt het gebruik van het IX Labs netwerk gestimuleerd. Zo zorgen we voor integrale versterking van het ecosysteem.

Het is van belang kennis te nemen van de mogelijke ontwikkelrichting van IX Lab technologie, zodat de geselecteerde IX Labs zich kunnen voorbereiden en faciliteiten ontwikkelen die aan deze ontwikkelrichting en vragen vanuit andere programma's tegemoet kunnen komen.

Actielijn 3.2 Eenmalig overkoepelend evaluerend onderzoek

Naar verwachting in 2027 zal Actielijn 3.2 (AL3.2) worden opgestart met als doel een overkoepelend evaluerend onderzoek naar de effectiviteit, bevindingen, datacollectie en samenwerking in projecten en experimenten van IX Labs. Deze actielijn is verbonden met Actielijn 3.1 en legt de focus bij AL3.2 op de evaluatie van de uitvoering en de uitdagingen die daarbij optreden. Dit kunnen zowel technische uitdagingen zijn, maar ook onderdelen die zich voordoen bij de praktische uitwerking van bijvoorbeeld Publieke Waarden en/of duurzaamheid die in de scope kunnen worden meegenomen. De definitieve scope van Actielijn 3.2 moet nog worden vastgesteld en dat zal in samenspraak met de IX labs plaatsvinden.

Ter indicatie zijn er op basis van een consultatie door TNO een aantal mogelijke onderzoekaspecten geïdentificeerd die relevant kunnen zijn in relatie tot AL3.2:

1. Aanbieden, opslaan, delen en hergebruik van 3D-, immersieve en assets en modellen;
2. Omgang met Publieke Waarden in relatie tot ontwikkelingen in IX Labs;
3. Analyse en vergelijking van immersieve ontwikkelomgevingen;
4. Blauwdruk voor het ontwikkelen van synchrone immersieve ervaringen met deelnemers op verschillende locaties in het land tegelijkertijd;
5. Definieren van een uniforme experimentele aanpak;
6. Opstellen van richtlijnen voor het gebruik van XR-gerelateerde hardware en software.

AL3.2 wil rekening houden met nieuwe onderzoeksprioriteiten op het gebied van virtual, augmented en extended reality (VR, AR, XR) en games binnen het Nederlandse nationale innovatie-ecosysteem die relevant zijn voor het gebruik van IX Labs in de toekomst. Te denken valt aan de balans tussen duurzame en ethische verantwoorde ontwikkeling van producties en de competitiviteit ervan.

Er kan ook bijvoorbeeld worden stilgestaan bij het beschrijven van methodologieën voor het ontwikkelen, experimenteren en evalueren van immersieve technologieën, met name binnen de context van een XR-onderzoeksinfrastructuur. Er spelen daarbij bijvoorbeeld specifieke aandachtspunten zoals:

- i) Beheer van 3D- en volumetrische content, met nadruk op AI-gedreven tools en neurale mediaopslag die contentcreatie, -opslag en -deling ondersteunen;
- ii) Vergelijking van grote 3D-ontwikkelplatforms, hun sterke en zwakke punten voor industrie en onderwijs;
- iii) Het voorstellen van richtlijnen voor het gebruik van XR-hardware en -software, met focus op open standaarden en open source om interoperabiliteit en inclusiviteit te waarborgen;
- iv) Het introduceren van gestandaardiseerde methodologieën voor gebruikersevaluatie in XR, met integratie van fysiologische, gedragsmatige en zelf-gerapporteerde data voor wetenschappelijke degelijkheid en reproduceerbaarheid.

Daarnaast worden technische inzichten omtrent immersieve videocontent, sensor- en displaytechnologie en de toekomst van multimodale XR-ervaringen, inclusief technologische uitdagingen zoals realtime rendering, multimodale sensorintegratie, volumetrische videostreaming en hoogwaardige menselijke representatie als ontwikkeluitdaging gezien.

Verwachte uitrol Actielijn 3.2: tijdlijn medio 2027

Coördinator: TNO

Actielijn 3.3 Thematische IX Labs

Als follow up van actielijn 3.1 worden thematische IX Labs voorzien als uitbreiding van het landelijk netwerk van IX Labs in fase 2 (2028-2029).

Thematische labs zijn kleinere, aanvullend ingerichte faciliteiten met een focus op specifieke domeinen. Deze labs zijn eveneens verbonden aan het nationaal IX Lab netwerk.

Er zullen naar verwachting 15 thematische IX Labs worden gezocht die onderdeel worden van het landelijke netwerk van IX Labs.

Verwachte uitrol Actielijn 3.3: tijdlijn fase 2 CIIC

Coördinator: NWO/Regieorgaan SIA

3.0 Voorwaarden en Financiën

Deze call heeft uitsluitend betrekking op Actielijn 3.1 (AL3.1), waarin we op zoek zijn naar vijf regionale IX Labs om een landelijk netwerk van IX Labs mee op te kunnen zetten in Nederland⁴. Met deze call willen wij de sector vooruithelpen en zijn we op zoek naar nieuwe state-of-art faciliteiten en voorzieningen; het is het meest logische om uit te gaan van uitbreiding van reeds bestaande IX Labs.

3.1 Beschikbare middelen voor Actielijn 3.1

Deze eerste fase van AL3.1 loopt tot en met 2027; hiervoor is een maximaal subsidiebedrag beschikbaar van € 10,58 miljoen. Na deze eerste periode vindt een evaluatie plaats van het CIIIC-programma door het Nationaal Groeifonds (NGF).

Het is de intentie om, na instemming van de subsidiegever OCW en het Nationaal Groeifonds, de Actielijn tot en met 2029 door te laten lopen. Voor de tweede fase, mits deze definitief wordt toegekend aan het CIIIC-programma, is een additioneel maximaal subsidiebedrag voor AL3.1 beschikbaar van € 3,83 miljoen.

Voor ieder van de vijf IX Labs is een kostenbijdrage mogelijk van maximaal € 2.880.000,-- voor de totale looptijd van het CIIIC-programma (fase 1 en fase 2).

Op basis van de doelstelling van Actielijn 3.1 en het type activiteiten wordt voor deze call gewerkt aan de hand van de staatsteunregels die horen bij artikel 27 (AGVV).

3.2 Voorwaarden

Artikel 27 AGVV is gericht op innovatieclusters (investerings- en exploitatiesteun voor hardware, faciliteiten, diensten en personeel). Het moet gaan om samenwerking gericht op innovatie met experimentele technologieën en diensten. Innovatie vindt op een vrije, open en co-creatieve manier plaats, in tegenstelling tot gesloten innovatie bij een selectief aantal projectpartners.

Innovatieclusters⁵ zijn structuren of georganiseerde groeperingen van onafhankelijke partijen (zoals innovatieve startups, kleine, middelgrote en grote ondernemingen, maar ook organisaties voor onderzoek en kennisverspreiding, onderzoek infrastructuur, test- en experimenteerinfrastructuur, digitale innovatiehubs, niet-commerciële organisaties en andere verwante economische spelers).

Innovatieclusters zijn opgezet om innovatieve activiteiten en nieuwe vormen van samenwerking te stimuleren, zoals door digitale middelen, door het delen en/of bevorderen van het delen van faciliteiten en het uitwisselen van kennis en deskundigheid, en door daadwerkelijk bij te dragen aan kennisoverdracht, netwerking, informatieverbreiding en samenwerking tussen de ondernemingen en andere organisaties binnen het cluster.

Vrijwel alle partijen kunnen meedoen aan deze call, zoals bijvoorbeeld bedrijven, niet-commerciële organisaties, organisaties voor onderzoek en kennisverspreiding.

⁴ Thematisch gespecialiseerde IX Labs zullen in een afzonderlijk, toekomstig te starten traject (Actielijn 3.3) worden gerealiseerd via een open uitvraag, evenals overkoepelend onderzoek (Actielijn 3.2)

⁵ Volgens de definitie van een innovatiecluster (lid 92 van artikel 2 AGVV)

Partijen kunnen zichzelf ook organiseren voorafgaand aan deelname aan de call. Deze samenwerking kan in uiteenlopende vormen gegoten worden (bijvoorbeeld stichting of BV). Partijen kunnen / mogen ook een penvoerder gebruiken (waarbij één rechtspersoon van de groepering optreedt namens de rest) om een IX Lab te vormen.

Het IX Lab moet tot doel hebben innovatieve activiteiten te stimuleren door het delen van faciliteiten en de uitwisseling van kennis en deskundigheid. Tevens is de subsidie bedoeld om een IX Lab te financieren dat daadwerkelijk geëxploiteerd gaat worden. Een exploitatieplan dat toewerkt naar een duurzaam businessmodel zorgt dat de continuïteit en beschikbaarheid voor de IX community voor langere termijn gewaarborgd wordt. Daarom is het van belang een visie en een plan te presenteren voor technologieoverdracht, opbouwen van een netwerk, informatieverbreiding en samenwerking tussen de ondernemingen en andere organisaties binnen het cluster en het landelijk netwerk van IX Labs.

De volgende voorwaarden gelden voor financiering, toegang en gebruik van IX Labs.

- Alleen de deelnemer die het innovatiecluster opereert (eigenaar en/of exploitant), kan subsidie aanvragen. De andere deelnemers kunnen wel leverancier, medefinancier of klant/gebruiker van het innovatiecluster zijn- maar geen subsidieontvanger;
- Toegang tot de panden, faciliteiten en activiteiten van het cluster staat open voor meerdere gebruikers en wordt op transparante en niet-discriminerende basis verleend;
- Ondernemingen die ten minste 10% van de investeringskosten van het innovatiecluster hebben gefinancierd, kunnen preferente toegang krijgen op gunstigere voorwaarden. Om overcompensatie te vermijden, is deze toegang evenredig aan de bijdrage van de onderneming in de investeringskosten en worden deze voorwaarden publiek beschikbaar gesteld;
- De gebruikers van de faciliteiten van het cluster en de deelnemers aan de clusteractiviteiten betalen hun deelname of gebruik zelf. De prijs voor het gebruik moet marktconform zijn of tenminste de kostprijs zijn. De prijs mag niet onder de kostprijs liggen.
- Steun aan innovatieclusters kent volgens AGVV artikel 27 een steunplafond van 50% voor zowel de investerings- als de exploitatiekosten. In het kader van deze call wordt een maximaal percentage van 47,4% van de kosten als subsidie gefinancierd.

Omdat initiatiefnemers en deelnemers aan een innovatiecluster eigen middelen moeten inbrengen, waaronder gebouwen, machines, mensen en cash, is het belangrijk dit allemaal te kwantificeren. Dit helpt om een goede analyse te maken van de bijdragen aan de begroting van de activiteiten.

Het voldoende (vooraf) kunnen aantonen dat het eigen aandeel in de kosten van investeringen en activiteiten kan worden gefinancierd, is een voorwaarde voor het verlenen van subsidie. Zonder aantoonbare financiering (uit eigen middelen, d.m.v. leningen, investeerders etc.) is deelname niet mogelijk.

In verband met de maximale hoogte van de staatsteun kan in totaal niet meer dan 50% van de kosten worden verleend.

Partijen moeten dus voor tenminste 50% aan **eigen financiering*** inbrengen. In de gevraagde onderbouwing van de eigen inbreng dienen bewijsstukken te worden toegevoegd:

- In Cash cofinanciering: 1) eigen middelen, 2) private investeerder, 3) lening (zonder staatsteun), 4) voorfinanciering op basis van contracten
- In Kind Cofinanciering: 1) arbeid, 2) gebruik van apparatuur, 3) gebruik van gebouwen, 4) onbetaalde inzet studenten, 5) Materialen of grondstoffen

Algemene eisen voor bewijsvoering:

- Objectieve waardebeoordeling: via marktconforme tarieven, taxaties of benchmarks.
- Controleerbaarheid: alles moet verifieerbaar zijn voor subsidieverstrekker of audit.
- Projectgebondenheid: de bijdrage moet direct en uitsluitend voor het project zijn.
- Geen dubbele financiering: de bijdrage mag niet al via andere steun **of publieke gefinancierde bronnen zijn gedekt.**

* dit is een wijziging ten opzichte van de call zoals gepubliceerd op 15 oktober 2025. De eis dat tenminste 50% aan private financiering moet worden ingebracht is gewijzigd tot 50% aan eigen financiering. Hiermee kunnen kennis- en onderwijsinstellingen makkelijker participeren.

3.2 Subsidie

Subsidie-indicatie per IX Lab: maximaal €2.880.000 euro voor de gehele looptijd t/m 2029:

- In Fase 1 betreft dit een maximale subsidiebijdrage van 2.115.000 euro,
- In Fase 2 betreft dit een maximale subsidiebijdrage van 765.000 euro.⁶

Minimale subsidie per deelnemer: € 125.000 (voor de eerste fase).

De verwachting is dat in Fase 1 er investeringen in faciliteiten zullen plaatsvinden, op basis waarvan in Fase 2 de exploitatie van die faciliteiten de overhand gaat krijgen, zodat de eigenaar/exploitant na afloop van de twee fases de faciliteiten op een gezonde manier kan doorexploiteren.

Hiermee worden twee typen van bijdragen mogelijk gemaakt:

De kosten die in aanmerking komen voor de bouw of het upgraden van het IX Lab zijn: bijdrage in de kosten van de investeringen in nieuwe immateriële en materiële activa.

- Materiële activa: activa bestaande uit gronden, gebouwen en installaties, machines en uitrusting.
- Immateriële activa: fysiek of financieel niet tastbare activa, zoals octrooien, licenties, knowhow of andere intellectuele eigendomsrechten.

⁶ Alleen na een positieve midterm review van het gehele CHIC-programma door het Nationaal Groeifonds.

Het betreft dus uitbreiding van of vernieuwing van bestaande faciliteiten.

Voor de bijdrage in exploitatie van het IX Lab komen alleen de personeelskosten, administratieve kosten en algemene kosten voor subsidie in aanmerking, voor zover ze betrekking hebben op:

- Het aansturen van het cluster ter bevordering van samenwerking, informatiedeling en het verschaffen of toeleiden van gespecialiseerde en op maat gemaakte zakelijke ondersteuningsdiensten;
- De marketing van het cluster om nieuwe ondernemingen of organisaties aan te trekken en de zichtbaarheid te verhogen;
- Het beheer van de faciliteiten van het cluster, de organisatie van opleidingsprogramma's, workshops en conferenties ter ondersteuning van kennisdeling, netwerking en transnationale samenwerking.

Alleen bovenstaande activiteiten komen voor een bijdrage in de kosten in aanmerking. De hoogte van de toegestane exploitatiekosten volgen uit de EZ kaderregeling⁷ en de daarin toegestane kostensystematieken.

Niet-subsidiabele activiteiten

Het kan goed zijn dat in een IX Lab méér kosten worden gemaakt dan alleen de subsidiabele kosten: bijvoorbeeld kosten voor haalbaarheidsstudies, literatuurstudies, uitontwikkeling van uw product of dienst, procesinnovatie, product- of dienstmarketing, het ontwikkelen van businessmodellen, het maken van testseries van producten, et cetera.

Die kosten zijn niet-subsidiabel en moeten zelf worden gefinancierd. Niet-subsidiabele kosten tellen ook niet mee bij de berekening van de hoogte van de subsidie.

De subsidiebijdrage wordt verstrekt via bevoorschotting (per kwartaal) en dient uitsluitend te worden ingezet voor subsidiabele kosten. De deelnemers dienen zelf verantwoording voor de bestedingen af te leggen aan het Ministerie van OCW.

Voor het maken van een investeringsraming, exploitatiekostenraming en een begroting (kosten en opbrengsten) kunt u gebruik maken van het Excel-template 'CIIC AL3.1 begroting en exploitatieplan.xlsx' dat op [de IX Labs-callpagina](#) ter download wordt aangeboden. Dit template ondersteunt deelnemers bij het opstellen van een begroting en geeft inzicht in de wijze van begroten, soorten en type kosten die voor vergoeding in aanmerking komen en het bepalen van de hoogte van de eigen inbreng (inclusief de onderbouwing daarvan).

⁷ [wetten.nl - Regeling - Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies - BWBR0024796](#)

4.0 Het Proces

TNO is aangewezen als uitvoeringsorganisatie voor het tot stand brengen van het netwerk aan IX Labs (actielijn 3.1 en actielijn 3.2). Op dit moment is de conclusie dat er binnen Nederland onvoldoende geschikt aanbod is binnen de scope van IX Labs en er ondersteuning nodig is bij het investeren in de gewenste nieuwe functionaliteiten en de beschikbaarheid van IX Labs voor uiteenlopende doelgroepen.

TNO heeft gekozen om door middel van een open procedure voor het opzetten van een landelijk netwerk van regionale IX Labs, hieraan bij te dragen.

4.1 Het te doorlopen proces voor deelnemers

Om te komen tot selectie van deelnemers en IX Labs, hanteert TNO een proces waarbij op een open, eerlijke en transparante wijze, geïnteresseerde partijen kunnen deelnemen. Dit proces leidt tot (een selectie) waarin deelnemers worden uitgenodigd gezamenlijk een landelijk netwerk van IX Labs te vormen en daarvoor een bijdrage in de investerings- en exploitatiekosten aan te vragen en te ontvangen.

De volgende stappen worden onderscheiden:

- a. Publicatie van de uitvraag
- b. Aanmelden voor deelname – toets op voorwaarden
- c. Dialoofase
- d. Opstellen en indiening van voorstellen
- e. Beoordeling van de voorstellen
- f. Aanvraag bij het Ministerie van OCW
- g. Operationele fase IX Labs

De te doorlopen stappen met indicatieve tijdslijn zijn in onderstaande figuur weergegeven.

De verschillende stappen worden in het navolgende nader beschreven.

a) Publicatie van de uitvraag

De publicatie van de definitieve uitvraag is gepland 15 oktober 2025. De finale versies van het proces en bijbehorende annexen zullen dan worden gepubliceerd. Commentaar en feedback uit de consultatiebijeenkomst en de vragenformulieren is meegenomen in de definitieve publicatie.

b) Aanmelden voor deelname aan het consortium

Het doel van deze aanmelding is het selecteren van deelnemers die kunnen voldoen aan de voorwaarden. Hiermee wordt de mogelijkheid voorkomen dat niet gekwalificeerde deelnemers, onnodig tijd en energie besteden aan het traject om tot een concreet voorstel te komen.

Bij deze aanmelding dient administratieve informatie te worden aangeleverd die ook bij de daadwerkelijke aanvraag bij het Ministerie van OCW moet worden aangeleverd. Deze administratieve informatie zal door TNO worden gecontroleerd op volledigheid en juistheid. Op grond van deze informatie zal door TNO worden geconcludeerd of wordt voldaan aan de betreffende voorwaarden.

De volgende administratieve stukken dienen bij de indiening van de aanvraag te worden bijgevoegd:

- Rol van de aanvrager (eigenaar en/of exploitant of anders)
- Ondertekend inschrijfformulier met bewijsstukken

Daarnaast bieden wij een zelf-evaluatie aan waarmee de geïnteresseerden nagaan of de voornaamste doelstellingen en uitgangspunten van AL3.1 in lijn zijn met hun eigen doelen en competenties. De zelftest dient ingevuld en ondertekend aangeleverd te worden als bewijs dat de zelf-test is uitgevoerd. TNO zal dit niet inhoudelijk evalueren, maar slechts controleren of het is aangeleverd. Hiermee kunnen alle aanvragers ervan verzekerd zijn dat ook alle andere aanvragers gemotiveerd zijn om de inhoudelijke doelen van het programma na te streven.

Deze zelf-evaluatie toetst onder andere:

- Bewezen capaciteit om samen te werken in een consortium (aan te tonen door één referentieproject (max ½ A4);
- Beschikbaarheid van relevante faciliteiten en expertise; (aan te tonen door een lijst van faciliteiten (max 1 A4) en CV's van experts (max 3) werkzaam binnen de organisatie);
- Zelftest Publieke Waarden, die CIIC-breed verplicht wordt toegepast (betreft o.a. inclusie, toegankelijkheid, data-ethiek, publieke meerwaarde en maatschappelijke betrokkenheid).

Inschrijving kan individueel geschieden of in groepsverband, waarbij één deelnemer als coördinator optreedt namens de partner-inschrijvers. Elke aanvrager dient afzonderlijk de gevraagde stukken aan te leveren via deze coördinator. We verwachten dat partijen later in het proces een samenwerkingsovereenkomst zullen afsluiten.

De uiterlijke deadline voor indiening van de aanmelding is 26 november 2025 om 11:59. Geselecteerde deelnemers worden toegelaten tot de Dialoofase. Partijen die niet worden geselecteerd omdat zij niet voldoen aan de minimumvoorwaarden worden uitgesloten van verdere deelname en ontvangen hierover bericht binnen vijf werkdagen.

Vanaf deze fase in het proces kunnen zich dus geen nieuwe IX Labs meer aandienen. Wel kunnen deelnemers zich hergroeperen, of deelnemers aan hun eigen samenwerkingsverband wijzigen of toevoegen.

c) Dialoofase

Partijen die zich hebben aangemeld en voldoen aan de criteria zullen deelnemen aan de Dialoofase. De Dialoofase heeft als hoofddoel om kandidaat-deelnemers de mogelijkheid te

bieden om hun beoogde plannen voor IX Labs en hun individuele bijdrages hieraan toe te spitsen op de doelstelling van CIIC en specifiek die van AL3.1 (zie vanaf 2.2 en verder). De Dialoofase bereidt de inschrijvers voor op het opstellen van hun voorstel. Naar verwachting duurt de Dialoofase minimaal 6 (werk-)weken.

Deelnemers worden uitgenodigd om met het dialoogteam van TNO in gesprek te gaan om hun voorstel, wat onderdeel wordt van de definitieve inschrijving, vorm te geven. Uitleg wordt gegeven over de te hanteren templates, de randvoorwaarden en de beoordelingscriteria die zullen worden toegepast. TNO biedt in de Dialoofase tools, uitleg en instructies aan alle deelnemers ter verbetering van de voorstellen zodat deelnemers het best mogelijke voorstel kunnen maken om te voldoen aan de programma-eisen.

In deze fase weet TNO ook hoeveel geselecteerde partijen of consortia van partijen meedoen voor de vijf beschikbare plaatsen in het netwerk van IX Labs.

Indien meer dan 5 geselecteerde partijen of consortia van partijen zich hebben gemeld, dan zal het aantal moeten worden teruggebracht. Dit kan vrijwillig (partijen besluiten samen te gaan werken) of onvrijwillig (TNO maakt een keuze op basis van het hierna beschreven proces).

Ook zal er tussen deelnemers (onderling) en met TNO afstemming moeten plaatsvinden over de manier waarop ze willen gaan functioneren als een landelijk dekkend netwerk van IX Labs. TNO zal dit proces faciliteren, waarbij de ideeën van de deelnemers over de samenwerking als landelijk netwerk worden besproken.

In deze fase wordt ook de samenwerkingsovereenkomst met partijen afgestemd; het doel hiervan is dat de voorwaarden door partijen vroegtijdig van feedback kunnen worden voorzien en dat later in het proces (na selectie van de partijen waarmee een netwerk wordt gevormd) door partijen kunnen worden overeen gekomen. Een concept van de samenwerkingsovereenkomst en commentaartabel (excel) worden ter download aangeboden [op de IX Labs-callpagina](#).

Een belangrijk doel is het op langere termijn in stand houden van de IX Labs en het ecosysteem. Met name de langdurige samenwerking van organisaties binnen de IX Lab initiatieven, is een belangrijk aspect dat expliciet besproken dient te worden tijdens de Dialoofase. Het is van belang het plan zo in te richten dat een langdurend werkend exploitatiemodel voor de IX Labs ontstaat, waarvoor activiteiten worden ontplooid ter ondersteuning van de exploitatie.

Het potentieel voor samenwerking zal op meerdere momenten op de agenda staan zodat zorgen expliciet gemaakt en opgelost kunnen worden.

De Dialoofase kent de volgende onderdelen:

1. Een fysieke bijeenkomst voor alle deelnemers gezamenlijk;
2. Een ronde met een fysieke workshop voor ieder consortium/cluster afzonderlijk;
3. Een ronde met een online overleg met ieder consortium/cluster afzonderlijk;
4. Een ronde voor online afspraken op verzoek;
5. De mogelijkheid voor aanvullende vragen op ad-hoc basis.

TNO voorziet een intensief traject met wekelijkse bijeenkomsten in een relatief korte periode waarin partijen moeten afstemmen, zowel op inhoud als op proces en voorwaarden. Participatie is essentieel om voldoende voortgang te kunnen boeken. TNO zal geen

inhoudelijke keuzes voor voorstellen en /of partijen maken, maar wel faciliteren dat afstemming tussen partijen kan plaatsvinden.

De Dialoogfase is in formele zin afgelopen als op basis van de uitwerking van uw plannen TNO in staat is een (onafhankelijke) beoordeling uit te voeren. Het maken van onvoldoende voortgang in de Dialoogfase is een indicatie dat u ook in de uitvoeringsfase mogelijk niet in staat bent voldoende voortgang te boeken, hetgeen de kwaliteit van de plannen negatief beïnvloedt.

d) Opstellen en indiening van voorstellen

De voorstellen voor de IX Labs dienen een template te gebruiken die door TNO zal worden aangeleverd. Het zal gaan om een inhoudelijk plan en een businessplan dat wordt ondersteund door een investeringsraming, een exploitatiekostenraming en een begrotingsmodel. Ook moet helder zijn op welke manier het eigen aandeel van de kosten wordt gedekt. Het model voor de investeringsraming, exploitatieraming en begroting wordt door TNO verstrekt; het betreft het Excel-bestand 'CIIC AL3.1 begroting en exploitatieplan.xlsx' dat op de [IX Labs-callpagina](#) ter download wordt aangeboden.

Het ingediende voorstel omvat een helder omschreven fasering (Fase 1: 2025-2027 en Fase 2 2028-2029) inclusief afgestemde mijlpalen en begrotingen. Het exploitatiemodel loopt door tot minimaal 2 jaar na afloop van Fase 2.

De voorbereidingen van de voorstellen lopen (deels) parallel met de Dialoogfase zodat er gedurende het proces de mogelijkheid tot het stellen van vragen is. Er zal een helpdesk beschikbaar zijn om eventuele vragen te beantwoorden.

De deadline voor indiening is naar verwachting 6 februari 2026 om 12.00 uur.

De voorstellen voor de IX Labs dienen het hiervoor geleverde template (CIIC AL3.1 begroting en exploitatieplan.xlsx, te downloaden vanaf de [Call-pagina](#)) te gebruiken. Dit template bevat alle elementen die bij de evaluatie worden gescoord.

De kernonderdelen zijn:

- Doel en reikwijdte van het IX Lab: missie, doelgroep(en) en toepassingsdomeinen (inclusief motivatie en onderbouwing);
- Samenstelling van het IX Lab: (partijen, rollen, samenwerking, governance);
- Strategische positionering en aanbod: relatie tot maatschappelijke opgaven, regionale context en bestaande initiatieven.
- Alignment met de CIIC Innovatieagenda (en hoe die te bewaken gedurende de uitvoering);
- Beschrijving van de aangeboden capaciteit aan deelnemers van actielijnen 1, 2 en 4 van NGF CIIC;
- Kwalitatief:
 - Beschrijving van welke (nieuwe en bestaande) technische faciliteiten specifiek aangeboden worden aan deelnemers van CIIC Actielijnen 1, 2 en 4;
 - Beschrijving van de manier waarop en voor hoeveel uur het IX Lab toegankelijk is binnen de context van CIIC;
 - Indien relevant, beschrijving van onder welke voorwaarden of beperkingen het lab door deelnemers van Actielijnen 1, 2 en 4 kan worden gebruikt;

- Beschrijving van de diensten en toegankelijkheid van het lab en diens doelgroep(en);
 - Visie op de samenwerking met andere labs binnen de context van een nationaal netwerk.
- Aansluiting op CIIC-doelstellingen: Mogelijke bijdrage aan Actielijn 3.2 en naleving van Publieke Waarden.
 - Bijdrage aan het versterken van het IX ecosysteem (kwantitatief en kwalitatief);
 - Bijdrage aan het vergroten van de skills en vaardigheden en Publieke Waarden.
- Activiteiten en fasering: overzicht van opstart, uitvoering, opschaling en mijlpalen.
- Infrastructuur en faciliteiten: inzet en toegankelijkheid van fysieke en digitale voorzieningen (bestaand en toekomstig). Onderbouwing state-of-the-art uitbreiding faciliteiten (gekoppeld aan doelgroep, gebruik, uniciteit), uitgedrukt in m².
- Werkstructuur en projectuitvoering: werkpakketten, activiteiten, resultaten (milestones/deliverables), uitgesplitst op kwartaalniveau (voor Fase 1 en Fase 2) en afhankelijkheden.
 - Investeringsplannen (Fase 1 en Fase 2);
 - Exploitatieplannen (Fase 1 en Fase 2);
 - Uitwerking van de samenwerking met andere IX Labs in een nationale infrastructuur en andere actielijnen.
- Businessmodel en exploitatieplan: financiering van het eigen aandeel in de voorstellen van het IX Lab, strategie en borging van continuïteit na subsidiefase. Kostprijsbepaling van de faciliteit bij inzet in projecten (onderbouwing marktconformiteit)
 - Financiering van eigen aandeel in de kosten (in cash/-in kind);
 - Bijdragen en investeringen van publieke en private partijen;
 - Exploitatieplan subsidiefase en na afloop subsidiefase (+2 jaar).
- Impact en indicatoren: verwachte economische, maatschappelijke en technologische resultaten (incl. KPI's en onderbouwing). Uitwerking van de doelstellingen en ambitie van het IX Lab.
- Risicoanalyse en beheersmaatregelen: potentiële risico's en bijbehorende mitigatie.
- Monitoring en leerstrategie: voortgangsmeting, evaluatie en kennisdeling binnen CIIC.

De verwachting is dat voor operationele aansturing van actielijn 3.1 (en de samenwerking in het programma voor actielijn 3.2. en 3.3.) er afstemming tussen de penvoerder TNO en de vijf IX Labs nodig is. Partijen dienen hiervoor tijd te reserveren en systemen in te richten om onder andere te voorzien in de voortgangs- en rapportageverplichtingen die binnen het CIIC-programma en ter verantwoording aan het Ministerie van OCW en het Nationaal Groeifonds nodig zijn.

e) Beoordeling van de voorstellen

Voorstellen worden beoordeeld in een zorgvuldig gestructureerd proces. Naar verwachting heeft dit een doorlooptijd van circa drie weken (tussen indiening van de voorstellen en de resultaten van de beoordeling). De beoordeling wordt uitgevoerd door een onafhankelijke, externe beoordelingscommissie onder regie van TNO. Dit proces is ontworpen om kwaliteit, transparantie en gelijke behandeling te waarborgen.

Na indiening worden voorstellen getoetst op formele vereisten (zoals minimale eigen bijdrage, volledig voorstel, begroting- en exploitatiemodel, invulling Publieke Waarden). Alleen volledig ingevulde aanvragen gaan door naar de inhoudelijke beoordeling.

Als aanvrager wordt u de mogelijkheid geboden om een korte pitch te houden en vragen te beantwoorden van de beoordelingscommissie.

Voorstellen worden beoordeeld op zes hoofdcriteria, waaronder: impact en maatschappelijke verankering, doelstellingen en scope, duurzaam businessmodel, team/organisatie/samenwerking, kwaliteit werkplan en methodiek, en effectiviteit financiële inzet. Elk criterium kent een minimale drempelscore. Voorstellen die op een van de

TNO heeft een externe beoordelingscommissie samengesteld. De beoordelaars hebben allemaal vooraf een geheimhoudingsverklaring getekend en zijn gevrijwaard van (de schijn van) belangenverstrengeling. De commissie is breed samengesteld met (internationale) experts uit het veld van IX Labs (ontwikkelaar/toepassers/onderzoekers) maar ook diepgaande kennis van het opzetten van fieldlabs en de duurzame exploitatie daarvan). De voorzitter van de beoordelingscommissie is betrokken geweest bij het geven van feedback op de call, de beoordelingscriteria en het beoordelingsmodel.

Pas na definitieve indiening worden de namen van de beoordelingscommissie bekend gemaakt.

hoofdcriteria onvoldoende scores, komen niet in aanmerking voor gunning. In Bijlage 1 treft u de wijze van beoordeling aan.

Na afronding ontvangen kandidaat-deelnemers een gemotiveerde uitslag met totaalscore en hoofdpunten. Met de vijf regionale IX Labs waarmee het best passende, landelijk dekkend netwerk van IX Labs kan worden gemaakt, worden nadere afspraken gemaakt voor de indiening van de subsidieaanvraag. De geselecteerde partijen worden uitgenodigd tot het toetreden tot het consortium en het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst.

TNO kiest ervoor om met vijf IX Labs te werken. Met vijf IX Labs kunnen we diverse partijen of consortia van partijen ondersteunen, die ieder een naar verwachting significante bijdrage kunnen leveren aan het landelijk netwerk.

f) Aanvraag bij OCW

Na afronding van de inhoudelijke beoordeling dient TNO voor de geselecteerde voorstellen de formele aanvraag in bij OCW in de vorm van een maatwerkbeschikking.

Op basis hiervan volgt een formele toetsing door OCW op juridische, financiële en beleidsmatige aspecten. Dit betreft onder meer controle op staatssteun, begrotingsconformiteit en aansluiting bij het vastgestelde beleidskader. Het plan dat deelnemers hebben uitgewerkt bevat alle noodzakelijke informatie om door deze toetsing te komen.

De behandeling door OCW neemt naar verwachting 10 tot 12 weken in beslag. De kandidaat-deelnemers ontvangen na deze periode een definitieve maatwerkbeschikking. In deze tussenliggende periode wordt geen herbeoordeling van de inhoud uitgevoerd, tenzij formele onvolkomenheden worden geconstateerd die nadere toelichting vereisen. In dat geval stuurt OCW de gehele aanvraag aan TNO terug.

g) De operationele fase

Na formele toekenning van de subsidie is duidelijk wie de deelnemers zijn en start de operationele fase van het IX Lab programma. In deze fase wordt het voorgestelde werkplan uitgevoerd conform de bij de aanvraag ingediende inhoudelijke en financiële kaders.

Deelnemers moeten zich ervan bewust zijn dat deelname aan een CIIC IX Lab gepaard gaat met verplichtingen op inhoudelijk, organisatorisch en administratief vlak. Deze verplichtingen gelden voor de volledige looptijd van het CIIC-programma.

Inhoudelijke verplichtingen omvatten onder andere:

- Actieve bijdrage aan uitvoering - iedere deelnemer levert conform het voorstel input aan activiteiten en werkpakketten, zoals gespecificeerd in de aanvraag. Dit betreft zowel personele inzet als het beschikbaar stellen van faciliteiten of technologie.
- Publieke Waarden en openheid - deelnemers dragen bij aan het uitdragen en toepassen van de publieke waarden van CIIC, inclusief transparantie, inclusie, kennisdeling en hergebruik van ontwikkelde assets via open of FAIR-licenties, waar van toepassing.
- Commitment aan samenwerking - deelnemers nemen deel aan gezamenlijke besluitvorming (zie samenwerkingsovereenkomst), en stellen zich coöperatief op in afstemming met andere IX Labs, sectoren of toepassers.
- Continuïteitsverplichting - deelnemers zetten zich actief in voor het verduurzamen van het IX Lab na afloop van de subsidieperiode, in lijn met het ingediende businessmodel.

De organisatorische en administratieve verplichtingen omvatten onder andere:

- Administratieve discipline - deelnemers zijn verplicht tot juiste registratie van uitgaven, uren en bijdragen, inclusief het aanleveren van bewijsstukken en het faciliteren van financiële controles en audits (inclusief eigen inbreng).
- Monitoring en rapportage - deelnemers leveren tijdig input voor centrale monitoring (KPI's, voortgang, impactdata) en nemen deel aan voortgangs- en evaluatiegesprekken.
- Meewerken aan communicatie rondom de voortgang van de labs zoals uitgevraagd door het CIIC team.

TNO verwacht dat geselecteerde deelnemers door middel van het ondertekenen van een toetredingsdocument formeel tot het consortium toetreden en TNO als penvoerder aanwijzen. Deelnemers aan het consortium verklaren zich akkoord met de rechten en plichten uit de samenwerkingsovereenkomst. Indien daaraan in de uitvoering niet wordt voldaan, kan dit gevolgen hebben voor de voortgang, deelname of uitbetaling van de subsidie.

5.Planning

Het voorgenomen tijdspad ziet er als volgt uit:

5.1 Indicatieve tijdslijn en acties voor deelnemende organisaties:

Publicatie Uitvraag	Na publicatie kunnen organisaties zich aanmelden voor deelname mits zij voldoen aan de gestelde geschiktheidseisen. Ook kunnen vragen worden gesteld	15 oktober 2025
Selectiefase	Inschrijvers wordt verwacht om voor de deadline de selectiedocumenten aan te leveren.	26 november 2025
Dialogfase	Als geselecteerde inschrijver vraagt TNO van u actieve deelname aan de dialogfase. U kunt uw plannen presenteren, uitwerken en nadere kennis opdoen om uw plannen te voltooien. Hier hebben geselecteerde organisatie ca. 2 maanden voor waarin zij 3 dialoogmomenten met TNO hebben.	3 december – 2 februari 2026
Indiening inhoudelijk voorstel	Indienen van het eigen voorstel voor een IX Lab	6 Februari 2026 ⁸
Bekendmaking Consortium	TNO maakt bekend welke partijen worden uitgenodigd tot het vormen van een landelijk IX Labs ecosysteem. Na acceptatie door deelnemers worden z.s.m. de aanvraag bij Ministerie OCW ingediend	27 Februari 2026 ⁹
Start Operationele Fase	Doorlooptijd tot beschikking OCW- circa 10 -12 weken	Q2 2026

We proberen de planning zo goed als mogelijk af te stemmen op de voortgang van de Dialogfase; het is de ambitie dit in een periode van maximaal 3 maanden af te ronden.

Genoemde tijdvakken voor het indienen van het voorstel zijn indicatief.

⁸Afhankelijk van de uitvoering van de Dialogfase en tijd die partijen nodig hebben om het voorstel in te dienen

⁹Afhankelijk van indieningsdatum.

Bijlage 1 Beoordelingscriteria Inhoudelijk Voorstel

Aan het volgende moet worden voldaan:

- Aanvragers dienen hun voorstel voor de aangegeven deadline te hebben ingediend.
- Een uitgewerkte excel template die bovendien aan de volgende eisen voldoet:
 - Minimumsubsidie (125.000 euro) per partner voor Fase 1
 - Maximumsubsidies per consortium/IX Lab: 2.880.000 euro (max bijdrage 47,4%)
 - Iedere partner kan aantonen dat deze een eigen bijdrage van minimaal 50 % van de voorgestelde begroting kan leveren.
- Een uitgewerkt voorstel/werkplan met de vereiste onderdelen volgens de aangeleverde formats

Indien één of meer van deze randvoorwaarden niet zijn vervuld, ontvangt de indiener binnen drie werkdagen een bericht van uitsluiting met vermelding van de voorwaarden waar niet aan is voldaan. Wanneer aan alle randvoorwaarden is voldaan, wordt het voorstel toegelaten tot de formele evaluatie.

B1.1 Beoordelingscriteria en weging

De voorstellen worden beoordeeld op basis van zes hoofdcriteria zoals aangegeven in onderstaande tabel. Voor ieder criterium kan een vastgesteld maximum-aantal punten worden verkregen die optellen tot een maximum totaalscore van 1.050 punten.

Per criterium is er naast de maximale score ook een minimum-puntendrempel bepaald.

Voorstellen die onder die drempelscore blijven, komen niet in aanmerking voor honorering.

De maximale punten en minimale punten drempel van de criteria geven het relatieve belang weer voor het NGF-CIIC programma.

Criterium	Max. punten	Min. drempel punten	Min. drempel (%)
1. Impact en maatschappelijke verankering	200	120	60%
2. Doelstellingen en scope	200	120	60%
3. Duurzaam businessmodel	200	120	60%
4. Team, organisatie en samenwerking	150	75	50%
5. Kwaliteit werkplan en methodiek	150	75	50%
6. Effectiviteit financiële inzet	150	75	50%
Totaal	1050	630	60%

De criteria worden hier onder kort toegelicht:

1. Impact en maatschappelijke verankering - Dit criterium richt zich op de concrete economische, technologische en maatschappelijke meerwaarde, operationalisering rond Publieke Waarden en inclusie, en milieu en circulariteit. De wijze waarop Publieke Waarden worden geoperationaliseerd is een belangrijk onderdeel.

2. Doelstellingen en scope - Bij dit criterium staat de mate van precisering en relevantie centraal. De beoordeling richt zich op de concrete uitwerking van activiteiten, de aansluiting op de zich ontwikkelende innovatieagenda van CIIC en de geloofwaardigheid van de planning van outcomes. Bij Scope is aandacht welke functies en activiteiten conform H2.3.3 worden betrokken in het IX Lab en welke state-of-the-art-faciliteiten worden ingediend.
3. Duurzaam business model - Hier meten we in hoeverre het voorgestelde IX Lab na afloop van de CIIC-financiering zelfstandig kan voortbestaan. Essentiële subcriteria zijn marktvalidatie, financiële robuustheid en hieraan gelieerde risico-mitigatiestrategieën.
4. Team, organisatie en samenwerking - De kracht van een IX Lab komt grotendeels voort uit de samenstelling en capaciteit van het team en de kwaliteit van netwerkpartners. Hier gaat het o.a. om het track record van sleutelfiguren, de governance-structuur en de uitvoeringskracht, én om concrete afspraken voor kennisdeling.
5. Kwaliteit werkplan en methodiek - Onder dit criterium valt de robuustheid van de projectaanpak, met nadruk op iteratieve innovatiemethoden en ingebedde validatiestappen. Daarnaast moet het werkplan over een duidelijke operationele-
risicomanagementmatrix beschikken.
6. Effectiviteit financiële inzet - Ten slotte beoordeelt de beoordelaar de efficiency van de voorgestelde kosten- en urenbegroting in verhouding tot de activiteiten en de opzet van een financieel monitoringsysteem dat tijdige bijsturing mogelijk maakt.

In B1.3 is een verdere specificatie naar sub-criteria opgenomen en wordt uitleg gegeven omtrent het bepalen van de punten.

B1.2 Het beoordelen van de voorstellen

De leden van de beoordelingscommissie hebben als doel om de voorstellen te beoordelen en te komen tot een eenduidige toekenning en daarmee beoordeling van de voorstellen. De beoordelaars komen samen tot één score en toelichting. Alleen deze wordt gedeeld met de indiener.

B1.3 Sub-criteria en Score definities

Bij de beoordeling wordt de score voor de criteria bepaald op het niveau van nader gespecificeerde subcriteria. De tabellen 1 t/m 6 hieronder beschrijven de te hanteren subcriteria en de definities van de scores (0-4).

In een scoringstabel worden per sub-criterium de score (0-4) ingevuld. Toegekende punten worden berekend via: $\text{Score} \times \text{Maximale punten} \div 4$. Zie tevens paragraaf 4 van het beoordelingsreglement voor drempel- en knock-out-regels.

1. Impact en maatschappelijke verankering – 200 pt

Onderdeel	0	1	2	3	4
a) Publieke waarden en inclusie	exclusief / genegeerd – geen aandacht	vermeld / oppervlakkig – losse verwijzing	beleid / basis – beperkt beleid	actieplan / concreet – concreet actieplan	geïntegreerd / KPI's – geïntegreerde strategie met KPI's
b) Verwachte impact	onduidelijk / gering – geen impact beschrijving	potentieel / hypothetisch – enkele effecten benoemd	SMART / indicatoren – duidelijke indicatoren	meetplan / KPI's – meetplan met KPI's	baseline / monitor – compleet impactmonitorplan
c) Betrokkenheid doelgroepen	top-down / afwezig – geen strategie	globaal / benoemd – doelgroep benoemd	consultatie / feedback – plan voor feedback	co-creatie / herhaald – regelmatige co-creatie	governance / vertegenwoordiging – governance rollen
d) Milieu en Circulariteit	afwezig / negeren – geen milieu- of CO ₂ -impact	oppervlakkig / intentie – algemene verwijzing	raming / basis – basis-impactraming + maatregelen	LCA / reductie – LCA-light + reductie doelen	gecertificeerd / realtime – gecertificeerde LCA + dashboard

2. Doelstellingen en scope – 200 pt

Onderdeel	0	1	2	3	4
a) Concretisering en detaillering	abstract / vaag – ambitieuze woorden zonder activiteiten	oppervlakkig / indicatief – globale activiteiten-beschrijving	baseline / gedeeltelijk – werkplan met hoofdlijnen	gedetailleerd / uitgewerkt – deliverables en rollen helder	volledig / sturend – triggers voor bijsturing, SMART-KPI's
b) Aansluiting CIIC-agenda (i.o.)	losstaand / willekeurig – geen expliciete link	enkelvoudig / indirect – vage verwijzing	gedeeltelijk / thematisch – enkele thema-link	ingepast / duidelijk – duidelijke integratie in architectuur	naadloos / strategisch – concrete koppeling
c) Planning van beoogde outcomes (mijlpalen)	ad-hoc / onrealistisch – geen planning	globaal / high-level – indicatief tijdschema	realistisch / mijlpalen – hoofdmijlpalen benoemd	compleet / tussentijds – detailplanning met kwaliteitstoetsen	uitputtend / triggers – duidelijke triggers en fallback-opties

3. Duurzaam business model – 200 pt

Onderdeel	0	1	2	3	4
a) Kwaliteit van het Businessplan	Blanco-afwezig	Uurtarieven en omzet bepaald	Navolgbaar en logische consistente omzetplanning i.r.t activiteiten en bereik	Duidelijk business plan om duurzame exploitatie mogelijk te maken gebaseerd op reële aannames	Robuust plan / financiering mogelijk op basis van scenario
b) Gezond Financieel plan en scenario-analyse	blanco / ongefundeerd – geen financiële onderbouwing	globaal / ruwe – globale begroting zonder scenario's	break-even / basis – eenvoudig financieel model	scenario's / stresstest – gedetailleerd model + tests	robuust / gevoeligheid – compleet model + gevoeligheidsanalyse

c) Risicoanalyse en mitigatie (business/markt)	genegeerd / onbekend – geen risicobeheersing	oppervlakkig / enkelvoudig – risico's zonder mitigatie	matrix / basis – basis-mitigerende voorstellen	uitgebreid / mitigerend – concrete strategieën + monitoring	continue / warranty-proof – real-time monitoring en protocollen
--	--	--	--	---	---

4. Team, organisatie en samenwerking – 150 pt

Onderdeel	0	1	2	3	4
a) Expertise en track record	0 = onervaren / geen track record	1 = basis / beperkt	2 = sterk / individueel	3 = complementair / team	4 = top-tier / bewezen succes
b) Uitvoeringscapaciteit	0 = onderbemand / ongeorganiseerd	1 = basis organisatie / beperkt	2 = structuur / rollen	3 = managementplan / compleet	4 = governance / kwaliteitsborging
c) Samenwerking en kennisdeling	0 = silo / geen partnerschap	1 = partners genoemd / geen plan	2 = samenwerking / minimaal	3 = afspraken / kennisdeling	4 = netwerk / IP-roadmap en data-protocols

5. Kwaliteit werkplan en methodiek – 150 pt

Onderdeel	0	1	2	3	4
a) Innovatiemethoden	0 = ad-hoc / geen methodiek	1 = genoemd / zonder toelichting	2 = toepassing / beperkt	3 = integratie / meerdere methoden	4 = framework / TRL-integratie en leerloops
b) Validatiestappen (proof-of-concept)	0 = onduidelijk / geen plan	1 = globaal / één PoC	2 = duidelijk / minimaal één PoC	3 = meerdere / evaluatiekaders	4 = robuust / continue feedbackloops
c) Risicomanagement (operationeel perspectief)	0 = reactief / geen plan	1 = enkele risico's / benoemd	2 = matrix / basis	3 = uitgebreid / mitigerend	4 = real-time / escalatieprocedures

6. Effectiviteit financiële inzet – 150 pt

Onderdeel	0	1	2	3	4
Urenbegroting en kosteninzet	irreëel / geen begroting	globaal / ruwe schatting	duidelijk / per activiteit	gedetailleerd /	optimalisatie / scenario-analyses
Kostenefficiëntie	verspilling / geen besparing	beperkt / enkele maatregelen	kosten-baten / analyse	kostenbewaking / plan	lean-finance / KPI-dashboard
Financieel monitoringsysteem	handmatig / geen systeem	basis / administratie	geautomatiseerd / rapportage	realtime / alerts	analytics / planning-actual-analyse

B1.4 Het bepalen van de scores en punten

Bij de scores worden waar relevant decimaal cijfers gehanteerd voor gevallen waar de beoordeling van het sub-criterium tussen twee scores invalt. Hiermee kan ook een duidelijker onderscheid tussen voorstellen worden aangegeven. Initieel kan hierbij gewerkt worden met kwart of halve scores, dus bijvoorbeeld 3,25 (3+) of 3,5 of 3,75 (4-). Scores zijn altijd hoger dan of gelijk aan 0 en maximaal 4.

Vervolgens wordt het gemiddelde van de subcriteria bepaald waarmee de score op het hoofdcriterium is bepaald.

De aangegeven maximum te behalen punten worden lineair verdeeld over de scores, waarbij score 0,00 = 0 punten en score 4,00 = maximum punten. De berekening is dan als volgt: (behaalde score)/4 x max punten.

Aangezien de scores van de sub criteria met 2 decimalen kunnen worden bepaald, zullen ook de gemiddelde scores en de corresponderende punten worden bepaald met een nauwkeurigheid van 2 decimalen.

In de volgende tabel staan ter verduidelijking de scores weergegeven voor de scores 0,00 t/m 4,00:

Max score\ Score	0,00	1,00	2,00	3,00	4,00
150	0	37,5	75	112,5	150
200	0	50	100	150	200

In de volgende tabel zijn een aantal voorbeelden weergegeven van de berekening van de gemiddelde score en de daarbij behorende punten. Tevens is hier de controle op het minimum aantal punten weergegeven:

Doelstellingen en scope	Voorbeeld 1	Voorbeeld 2
a) Concretisering en detaillering	3,5	1
b) Aansluiting CIIC-agenda	3	3
c) Planning en mijlpalen	2,5	1
Gemiddelde	3	1,67
Punten	150	83,33
> minimum punten (= 120)?	Y	N

Het voorstel voldoet niet aan de voorwaarden indien op één van de criteria de minimum score niet wordt gehaald. De evaluatoren zullen wel alle criteria scoren ook als diskwalificatie al is geconstateerd bij een van de criteria.

B1.5 Het ranken van voorstellen

Alle volledige voorstellen die tenminste op alle subcriteria een minimale score hebben behaald worden gerangschikt op basis van puntenaantal van hoog-laag.

TNO selecteert de eerste vijf partijen (beginnend bij het hoogste aantal punten) die een consortium van regionale IX Labs opleveren die alle minimale en aanvullende functies en activiteiten kunnen bieden om een landelijk netwerk van IX Labs te kunnen formeren.

Partijen die niet worden geselecteerd zullen afvallen en geen onderdeel uitmaken van fase 1 van de vorming van een netwerk van IX Labs.

Bijlage 2 Begrippenlijst CIIC

B2.1 AL3.1 aanvraagproces

- **Aanvrager:** Een organisatie of samenwerkingsverband dat een aanvraag doet voor deelname aan het proces.
- **Kandidaat deelnemer:** Een aanvrager die voldoet aan de formele indieningsvoorwaarden en is toegelaten tot de dialoofase.
- **Deelnemer:** Een organisatie die formeel is opgenomen in een consortium en verantwoordelijk is voor uitvoering, rapportage en naleving van de afgesproken voorwaarden.

B2.2 IX en het Ecosysteem

- **IX (Immersive Experiences):** Digitale ervaringen waarin gebruikers op een interactieve manier worden ondergedompeld, o.a. via games, VR, AR of MR.
- **IX-community:** Het bredere netwerk van meer dan 120 organisaties die betrokken zijn bij IX-ontwikkeling, onderzoek, toepassing en beleid.
- **IX Lab:** Een faciliteit die apparatuur en expertise biedt voor ontwikkeling, onderzoek, experiment en toepassing van IX-technologieën. Kan fysiek, virtueel of hybride zijn.
- **Ontwikkelaars:** Onderzoeker, innovators en ontwikkelaar, zoals Academische onderzoekers, Technologiebedrijven, softwareontwikkelaars.
- **Makers:** Designers en vormgevers, zoals Content creators, ontwerpers, kunstenaars.
- **Toepassers:** Partijen die de toepassingen integreren/gebruiken in hun processen, zoals Industriepartners, overheidsinstanties, Educatieve instellingen, trainers.
- **Eindgebruikers:** Consumenten, zakelijke gebruikers of gebruikersgroepen.
- **Samenwerkingsstructuur IX-regio:** De manier waarop partners in een IX-regio samenwerken, inclusief overlegvormen, gezamenlijke besluitvorming, verdeling van verantwoordelijkheden en kennisdeling. Wordt vaak vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.
- **Toegangsbeleid (IX-regio):** De voorwaarden waaronder partners, studenten of externe partijen gebruik kunnen maken van de IX-faciliteiten in een regio. Kan variëren per lab of regio en wordt afgestemd op publieke waarden en doelgroepen.
- **Regionaal portfolio:** Het overzicht van projecten, content, toepassingen en resultaten die binnen de IX-regio zijn ontwikkeld. Wordt gedeeld met het CIIC-programma en andere regio's, bijvoorbeeld via een landelijke content repository.
- **Verbinding met andere regio's:** Elke IX-regio werkt niet in isolatie, maar als onderdeel van een landelijk netwerk. Verbindingen worden gelegd via gezamenlijke pilots, kennissessies, portfolio-uitwisseling of gedeelde technologie.

B2.3 Structuur en Governance CIIC

- **CIIC:** Een samenwerkingsprogramma zonder rechtspersoonlijkheid, onder penvoerderschap van het ministerie van OCW. Richt zich op het versterken van het ecosysteem rond immersive experiences (IX) via innovatie, onderzoek, onderwijs en toepassingen.

- **CIIC Programmteam:** Het Programmteam is juridisch en arbeidsrechtelijk een onderdeel van TKI CLICKNL. Het geeft vorm aan het ontwerp, de samenhang, de uitwerking en uitvoering van CIIC.
- **CIIC Penvoerderschap:** De juridische en financiële hoofdverantwoordelijkheid van het ministerie van OCW over CIIC. OCW is aanspreekpunt richting het Nationaal Groeifonds en verstrekt middelen via beschikkingen aan uitvoeringsorganisaties.
- **CIIC Uitvoeringsorganisaties:** De vijf organisaties die afzonderlijke actielijnen uitvoeren: NWO/Regieorgaan SIA, RvO, SCI, TNO en CLICKNL.
- **Begeleidingscommissie CIIC:** monitort en reflecteert op de strategische lijnen, stimuleert de voortgang van en samenhang in de uitvoering van het CIIC-programma, en bevordert de ontwikkeling en de borging van publieke waarden in het CIIC-programma. De Begeleidingscommissie heeft daartoe een informerende, signalerende en adviserende functie naar het ministerie van OCW en alle geledingen in de organisatiestructuur van het programma en neemt daarvoor onder meer de Innovatieagenda, de masterplanning en de key performance indicators als uitgangspunt.
- **Adviesraad CIIC:** vertegenwoordigers van de verschillende partijen die samen de gemeenschap rond IX vormen. De Adviesraad komt ten minste twee keer per jaar samen en adviseert het Programmteam gevraagd en ongevraagd over de inhoudelijke lijnen en ontwikkelingen van CIIC.

B2.4 Programma Organisatie en Rollen

- **Actielijn (AL):** Een thematische lijn binnen het programma met een eigen doel, middelen, calls en projecten. Bijv. AL1: onderzoek, AL3: faciliteiten.
- **Open Call:** Een procedure waarbij externe partijen projectvoorstellen kunnen indienen binnen een actielijn. Open calls worden door een uitvoeringsorganisatie opgezet en begeleid.

B2.5 Financiering en Beleid

- **NGF (Nationaal Groeifonds):** Publieke investeringsbron vanuit het ministerie van EZK, bedoeld voor projecten die bijdragen aan economische groei.
- **Cofinanciering:** Financiële bijdrage van externe partijen naast het NGF-budget. In CIIC gaat het om €75 miljoen.
- **AGVV:** Europese richtlijn die bepaalt hoe en wanneer staatssteun mag worden verleend. Relevant voor de subsidiebijdrage bij economische activiteiten.
- **Maatwerkbeschikking:** Een specifieke subsidiebeschikking op basis van inhoudelijk voorstel van deelnemer binnen een open call.
- **Publieke waarden:** Normen en waarden die richtinggevend zijn voor het handelen binnen CIIC, zoals privacy, zelfbeschikking, democratie, gezondheid, veiligheid, inclusiviteit/participatie/non-discriminatie en duurzaamheid.
- **Zelftest Publieke Waarden:** Instrument van CIIC dat partners invullen om te reflecteren op hun borging van Publieke Waarden in werkwijze en projecten.

- Monitoring en Evaluatie: Proces waarmee de voortgang, impact en samenhang van het programma wordt gevolgd. Wordt gezamenlijk opgezet door CIIC programmateam en uitvoeringsorganisaties.

B2.6 Projectstructuur en Sturing

- Werkplan: Uitgewerkt document per actielijn dat doelen, aanpak, fasering en financiering beschrijft.
- Samenwerkingsovereenkomst: Overeenkomst tussen deelnemende partners van een IX Lab over rollen, middelen, samenwerking en IPR.
- Toegangsbeleid IX Labs: Beleid waarin wordt vastgelegd onder welke voorwaarden derden gebruik mogen maken van de faciliteiten.
- Dialoofase: Fase in het proces van de aanvraag, waarin inhoudelijke afstemming plaatsvindt met geselecteerde partijen.